

Havenvisie Muiden

2015 - 2025

versie 6 november 2015

Voorwoord

De Economische Visie Muiden 2013 – 2023 vertelt het verhaal van de zeemeermin die werd gevangen door vissers uit Muiden. Haar vloek, die voor eeuwig een rem zou zetten op de groei van de stad, is met het vaststellen van die visie verbroken. De voorliggende Havenvisie legt in diezelfde geest de basis voor de ontwikkeling van de havenactiviteiten in Muiden. Daarbij wordt gekozen voor de weg van geleidelijkheid, waarbij de balans tussen economisch belang en woongenot één van de basisprincipes is.

In de laatste fase van de totstandkoming van deze visie heeft zich een breed maatschappelijk draagvlak gevormd, met de bijdrage van een werkgroep die heeft aangegeven ook in de verdere uitwerking mede vorm te willen geven aan de ontwikkeling van de Muidense haven. Dat geeft op positieve wijze de kracht weer van de Muidense samenleving in relatie tot de haven.

Per 1 januari 2016 zal de gemeente Muiden onderdeel zijn van de gemeente Gooise Meren. Met het vaststellen van deze visie geeft de Muidense gemeenschap een duidelijke boodschap mee aan het nieuwe bestuur: de Muidense haven wensen we geleidelijk te ontwikkelen om daarmee de huidige identiteit duurzaam te versterken. Een identiteit waar we trots op zijn. De ontwikkeling zal verlopen zoals door de eeuwen heen: de Muidenaren zetten samen de schouders eronder.

Hendrik Boland
Wethouder havenzaken

Aanleiding

De voorliggende havenvisie is het logische uitvloeisel van het traject om in Muiden een consistente economische strategie te voeren. Dit traject begon in april 2013 met het vaststellen van de 'Economische Visie Muiden 2013 - 2023'. Haven en watersport is een van de vijf economische clusters waarop wordt ingezet. In de Economische Visie staan de volgende uitgangspunten beschreven die van belang zijn voor de havenvisie:

- Passanten krijgen ligplaatsen in de kern van Muiden; vaste ligplaatsen zoveel mogelijk in de nieuwe buitenhaven en verderop buiten de kern;
- Behouden, versterken en verder toegankelijk maken van cultuurhistorische waarden verankerd in het Muiderslot, forteiland Pampus, de Vesting en sluizen, de Kazerne, het Muizenfort en de Westbatterij [...];
- Rekening houden met de belangen van de huidige inwoners door een goede balans te vinden tussen overlastbeperking voor inwoners en facilitering van activiteiten.
- De gemeente richt zich in toenemende mate op governance (regisseren) in plaats van op government (dirigeren), hetgeen inhoudt dat initiatieven en uitvoering van ontwikkelingen zoveel mogelijk door ondernemers, bedrijven, verenigingen en instellingen worden gedaan.

De uitgangspunten worden uitgewerkt in deze havenvisie.

Doel van de havenvisie

De haven van Muiden bestaat feitelijk uit meerdere havens. Er is sprake van versnipperd eigendom en verschillende beheerders. De ontwikkeling van de haven is dan ook een kwestie van samenwerking tussen gelijkwaardige partners. Het uiteindelijke resultaat van die samenwerking staat nog niet vast, maar de havenvisie biedt wel een leidraad voor de uitgangspunten.

De havenvisie is opgezet met het doel om:

- De waarden te benoemen, die de basis vormen voor de uitwerking van deze visie, tot concrete plannen, gedragen door een krachtige samenwerking tussen partijen;
- Een toetsingskader te bieden waarbinnen nieuwe ontwikkelingen kunnen worden bespiegeld en integraal kunnen worden afgewogen;
- Aan te geven hoe het proces van uitwerking kan worden ingericht, met daarin aangegeven hoe de inbreng van stakeholders wordt vormgegeven.

Muiden en zijn haven

Ontspannende dynamiek. Zo is de sfeer in de haven van Muiden misschien wel het best te omschrijven. Er valt altijd van alles te zien – boten in de zeesluis, de brug die open gaat, afmerende charters van de bruine vloot, sportwedstrijden – maar op de ontspannen, vriendelijke wijze die past bij een kleinschalig en historisch centrum dat in zekere zin de huiskamer van Muiden is. De bewoners, ondernemers en jachthavens zijn daar gastheer voor de bezoekers.

Muiden heeft een herkenbaar silhouet, van welke kant je Muiden ook benaderd. Het Muiderslot is daarvan wel het meest prominente, als ‘Amsterdam Castle’ een toeristische attractie voor bezoekers uit de hele wereld. De bezoeker herkent Muiden ook zodra hij binnen de vesting komt aan de ‘Muidermaat’. Dat is term die staat voor een combinatie van prettig wonen en werken, passend bij de historische aard van de plek en de inwoners, als toets om de toelaatbare schaal van toerisme te bepalen. Zo staat Muiden bekend als een gezellige vestingstad, waar goed gegeten kan worden en waar men op de terrassen kan genieten van de mooie uitzichten.

Muiden ligt op een kruispunt van vaarwegen en dat was lang geleden de natuurlijke aanleiding voor het ontstaan van een haven met een geborgen sfeer. Het toerisme dat voortkomt uit de watersport vormt een belangrijke economische pijler voor Muiden.

Beheerders

De haven van Muiden is in feite een combinatie van verschillende havens, die worden beheerd door verschillende partijen. Zij zijn niet alleen exploitant van voorzieningen, maar ook evenementenorganisator, belangenbehartiger of gesprekspartner voor de gemeente. Het grootste deel van de beschikbare ligplaatsen in de Vecht wordt beheerd door de drie jachthavens in Muiden (Koninklijke Nederlandse Zeil- en Roeivereniging, verder: KNZ&RV, Stichting Jachthaven en Fort H), de Schippersvereniging (Bruine Vloot), perceelgebonden ligplaatsen en ligplaatsen die door particulieren gehuurd worden van AGV (eigenaar van de Vecht ten zuiden van de Groote Zeesluis) of de Staat (eigenaar van de Vecht ten noorden van de Groote Zeesluis).

Doelgroepen

De Muidense haven is populair bij verschillende doelgroepen. Naar huidige maatstaven kan de haven van Muiden als klein worden gekenschetst. Voor de huidige functie is hij echter uitstekend geschikt. De beschikbaarheid van de verschillende functies in de haven wordt door verschillende gebruikersgroepen nog weleens als onvoldoende beschouwd. Zo wachten veel Muidenaren al jaren op een vaste ligplaats en kunnen passanten soms geen plekje vinden in de nabijheid van de toeristische trekpleisters en de horecagelegenheden. Ook worden de faciliteiten voor passanten in het vaarseizoen als ondermaats ervaren, zeker in verhouding tot de relatief hoge combinatie van liggeld en toeristenbelasting.

De volgende doelgroepen zijn te onderscheiden:

- **Bezoekers**
Bezoekers komen naar Muiden om even van het goede, ontspannen leven te proeven. Ze komen op eigen gelegenheid met hun sloep, motorjacht of zeilboot, of in georganiseerd verband aan boord van een charter - of mogelijk op termijn met een - fietsvaarboot of riviercruise. De bezoekers van Muiden zijn zich door de menselijke maat van de voorzieningen bewust van het feit dat ze te gast zijn en gedragen zich ook zo. Muiden is voor watersporters een ideale bestemming voor een korte dagtrip, soms gecombineerd met een overnachting.
- **Bewoners**
Voor veel bewoners van het centrum van Muiden is de aanwezigheid van het water het belangrijkste voordeel om hier te wonen. Natuurlijk realiseren ze zich dat het wonen aan een populaire haven ook betekent dat er af en toe geluidsoverlast is, maar zolang dat binnen de perken blijft nemen ze dat op de koop toe. Velen van hen hebben een eigen boot met ligplaats, soms zelfs voor de deur. Er zijn echter ook Muidenaren die al een tijd op een vaste plek wachten. Een deel van de ligplaatsen is in gebruik bij personen die niet in Muiden zelf wonen.
- **Ondernemers**
Muiden kent diverse ondernemers voor wie de haven een belangrijke bron van inkomsten is. Er zijn natuurlijk diverse watersportondernemers, maar ook de horeca profiteert, en de detailhandel die zijn assortiment heeft aangepast aan de behoeftes van de bezoekers en de watersporters. Muiden biedt graag de ruimte aan ondernemerschap dat een bijdrage levert aan de kwaliteit van Muiden als watersportstad.
- **Overig**
Daarnaast wordt in Muiden ook volop geroeid, gesupt en gekanoed. Ook zijn er zeeverkenner actief en is op het IJmeer veel ruimte om te wind- en kitesurfen

Deelgebieden

In de haven zijn verschillende deelgebieden te onderscheiden.

Oostzijde van de Vecht ten noorden van de grote zeesluis

De Vecht loopt dwars door Muiden. In Muiden is nog een aantal wateren maar de Vecht vormt de kern en is bij uitstek ook het meest geschikt om op te recreëren. Bijna alle ligplaatsen in Muiden inclusief de privéhavens, zijn gesitueerd langs de Vecht.

Vanaf de monding van de Vecht tot voorbij het Muiderslot is het verboden ligplaats in te nemen. De kwetsbare oever laat dit niet toe. Daarnaast moet het uitzicht op het Muiderslot vrij blijven. Ten zuiden van het Muiderslot wordt de kade over een lengte van 160 meter ingenomen door de Stichting Jachthaven. De Stichting Jachthaven is een privéhaven en biedt ongeveer veertig vaste ligplaatsen aan. Indien een vaste ligplaats zomers tijdelijk niet wordt ingenomen is de plek beschikbaar voor passanten.

Het grootste deel ten zuiden van de Stichting Jachthaven tot aan de Groote Zeesluis, is in gebruik bij de Schippersvereniging. Hun Bruine Vloot bestaat uit historische zeilschepen. Muiden ontleent haar identiteit deels aan de aanwezigheid van deze schepen. Echter, door de afnemende belangstelling liggen de charters vaker stil en vindt er minder activiteit plaats.

Een deel van de kade wordt ingenomen door het Pampusveer. Een strook is door de gemeente Muiden verhuurd aan een particulier. Aan de oostzijde van de Vecht zijn de meeste restaurantjes en cafés van Muiden gesitueerd. Tevens ligt ten oosten van de Vecht het Muiderslot, de Kazerne met douche- en toiletvoorzieningen en de overige vestingwerken.

Oostzijde Vecht ten zuiden van de Groote Zeesluis

De kade ten zuiden van de Groote Zeesluis is eveneens voor een aanzienlijk deel in gebruik door de Schippersvereniging, gevolgd door een deel perceelgebonden ligplaatsen en Fort H, een privéjachthaven.

Fort H beschikt over 35 vaste ligplaatsen. Indien een vaste ligplaats zomers tijdelijk niet wordt ingenomen is de plek beschikbaar voor passanten. Nog verder naar het zuiden is het innemen van ligplaatsen verboden. Dit betreft het deel vanaf Fort H en verder onder de huidige Vechtbrug door. In de nabije toekomst zal de A1 300 meter naar het zuiden verschuiven. Hierdoor komt aan dat deel van de oever (onder de huidige Vechtbrug) het water vrij te liggen. Met het verplaatsen van de A1 ontstaat ook weer de mogelijkheid om de voormalige gracht voor Fort H, die nu deels is hersteld, volledig te herstellen.

De Naardertrekvaart is de waterverbinding van Muiden naar Naarden. De Naardertrekvaart heeft natuur- en landschappelijke waarde en kwetsbare oevers. Het innemen van een ligplaats is verboden.

In het kader van het project Naarden buiten de Vesting wordt onder meer een nieuwe vaarverbinding aangelegd tussen het Gooimeer en de Naardertrekvaart bij Naarden. Hierdoor ontstaat een veilige route (categorie DM) langs de Vecht richting Friesland die niet over het IJsselmeer voert. Ook ontstaat de mogelijkheid om een 'rondje Muiden - Naarden - Muiden' te varen. De verwachting is dat het aantal vaarbewegingen langs de trekvaart zal toenemen van circa 200 tot 4000 à 5000. Dit zal voornamelijk gaan om sloepen. Dit project is een impuls voor de waterrecreatie. Muiden draagt actief bij aan het project en sluit hier met eigen projecten bij aan.

In het ontwikkelplan Verder met de Vesting is benoemd dat bij een historische vestinggracht een natuurlijk beeld past zonder bouwwerken en ligplaatsen dat aansluit bij de militaire oorsprong. Dit geldt zeker voor de oostelijke grachten. Om deze reden is het innemen van een ligplaats in de Vestinggracht verboden. Uitzondering is de zuidelijke 'gracht' bij Fort H, waar al een sloepenhaven is gerealiseerd om het heropenen van de gracht te financieren. Het uitbreiden van de sloepenhaven is, in combinatie met het herstel van deze zuidelijke gracht, denkbaar. Dit tast het natuurlijke beeld van de oostelijke grachten niet aan en is uit cultuurhistorisch oogpunt grote winst. Net voorbij de Keetpoortsluis is aan de zuidkant van de Vestinggracht een kanosteiger gerealiseerd. Ook wordt in het kader van het Sloepennetwerk een aanlegsteiger voor ongeveer 5 á 6 sloepen gerealiseerd bij het Muizenfort.

Westzijde Vecht ten zuiden van de Groote Zeesluis

Vanaf de Groote Zeesluis tot aan het einde van de Weesperstraatweg is het water in gebruik voor perceelgebonden ligplaatsen. Aan het uiterste zuiden van de Weesperstraatweg bevindt zich de Balkenhoek, met drie vaste ligplaatsen en een deel passantensteiger met boxen voor zeven pleziervaartuigen. De Balkenhoek is de enige openbare aanlegvoorziening voor passanten. De steiger is gerealiseerd in het kader van het Restauratieplan Vecht, waar Muiden zich ook aan geconformeerd heeft. Op de Balkenhoek zijn geen voorzieningen aanwezig. Hierdoor zijn de ligplaatsen minder aantrekkelijk voor passanten.

Ten zuidwesten van de Balkenhoek, aan de zuid-zuidoostzijde van het Fermanplantsoen zijn twee vaste ligplaatsen van de Roeisloepenvereniging Heeren XIV gesitueerd. Het deel water nog verder naar het zuiden tot onder de huidige Vechtbrug, is door AGV verhuurd aan een particulier, evenals de bijbehorende kade.

De Muidertrekvaart komt vanaf het Amsterdam-Rijnkanaal aan de oostzijde Muiden binnen en mondt uit in de Singelgracht. De Muidertrekvaart is een rustig gelegen vaart, tussen de Amsterdamsestraatweg en het Kruitpad. De vaart heeft een minimale doorvaartbreedte van vijftien meter. Er ligt echter een concept besluit van AGV waarin de doorvaartbreedte versmald wordt naar twaalf meter.

Ingevolge de Ligplaatsenverordening is het voor een aantal vaartuigen toegestaan ligplaats in te nemen in de Muidertrekvaart. Verder is het innemen van ligplaats in de Muidertrekvaart verboden. Ter hoogte van de Maxis ligt een aantal woonarken. De Muidertrekvaart is van groot historisch belang en de noordelijke oever (Kruitpad) is aangewezen als monument. Hier zijn mogelijkheden om op zorgvuldige wijze extra ligplaatsen te creëren.

Westzijde Vecht ten noorden van de Groote Zeesluis

De westzijde van de Vecht wordt in het noordelijkste deel ingenomen door KNZ&RV, een privéjachthaven. De KNZ&RV is de oudste watersportvereniging van Muiden. Zij beschikt over vaste ligplaatsen, die in het vaarseizoen bij afwezigheid van het verenigingslid kunnen worden ingenomen door passanten.

Ten zuiden van de KNZ&RV tot aan de Groote Zeesluis wordt het water van de Staat gehuurd door particulieren. De Staat is eigenaar van de Vecht ten noorden van de Groote Zeesluis. Het betreft vaste ligplaatsen.

In het bestemmingsplan is de mogelijkheid vastgelegd om op de voormalige Schoutenwerf woningen en ligplaatsen te realiseren.

Kuststrook

Muiden heeft een lange kuststrook langs het IJmeer, die loopt vanaf de Baai van Ballast in het westen tot aan Muiderberg in het oosten. Op de kuststrook liggen claims voor natuurbehoud en -ontwikkeling vanuit Natura 2000 en natuurcompensatie voor onder meer IJburg. Muiderberg heeft een strand en een jachthaven. Ook Muiden heeft een strandje, aan de westkant van de

strekdam die de toegang markeert tot de Vecht en de haven van Muiden. Voor het oostelijke deel van de kust liggen enkele onbewoonde eilandjes, die veel gebruikt worden door recreanten.

Er wordt al lange tijd gesproken over de realisatie van een buitenhaven, onder meer in relatie tot de ontwikkeling van het KNSF-terrein. De raad heeft een planologisch kader vastgesteld, waarin uitgangspunten zijn vastgelegd over het maximaal aantal ligplaatsen (ca. 600), voorzieningen, natuurcompensatie en een locatie direct westelijk van de strekdam. De precieze locatie, vorm en omvang van een buitenhaven zijn echter nog onderwerp van studie, overleg en planologische procedures.

Scheepstypen

De haven van Muiden accommodeert vele verschillende soorten schepen.

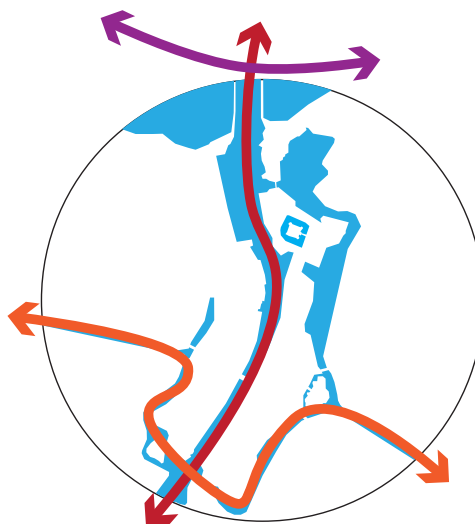
- Jachten en zeilschepen
De lengtes van deze categorie schepen kunnen sterk variëren. Deze schepen zijn in Muiden met name te vinden in de drie eerdergenoemde jachthavens. Ook in de Balkenhoek kunnen dergelijke vaartuigen ligplaats innemen. Dit kan zijn op de vaste ligplaatsen of de passantenligplaatsen.
- Charters
Charters variëren in lengte van ongeveer 20 meter tot 25 meter. De charters die ligplaats innemen in de gemeente Muiden zijn alle aangesloten bij de Schippersvereniging en hebben een lengte van maximaal 25 meter. Dit is tevens de maximaal toegestane lengte in de haven van Muiden.
- Sloepen
Sloepen zijn bootjes van gemiddeld 6 meter en zijn met name geschikt voor dagtochtjes. Het sloepvaren, met name ook het huursloepvaren, is de afgelopen jaren steeds populairder geworden en het gebruik neemt dan ook toe. Zo is er voor het varen met sloepen geen vaarbewijs nodig, is het vrij snel geleerd en groeien de mogelijkheden om goedkoop een sloep te huren snel. Muiden is aangesloten op het sloepennetwerk.
- Pampusveer
Forteiland Pampus is een prachtige toeristische attractie. Het eiland is te bereiken met het Pampusveer, die een ligplaats heeft gelegen aan de oostzijde van de Vecht, ten noorden van de Groote Zeesluis. Het veer vaart af en aan met toeristen van en naar Pampus

Beperking scope

In de Singelgracht en directe omgeving liggen diverse woonboten op basis van het bestemmingsplan. De havenvisie gaat over inrichting en beheer van het water voor zover het de watersport en beroepsvaart betreft. De woonboten vallen buiten die scope en blijven in de havenvisie dan ook buiten beschouwing. Ook de jachthaven van Muiderberg blijft buiten beschouwing.

Wie Muiden zegt, zegt water,

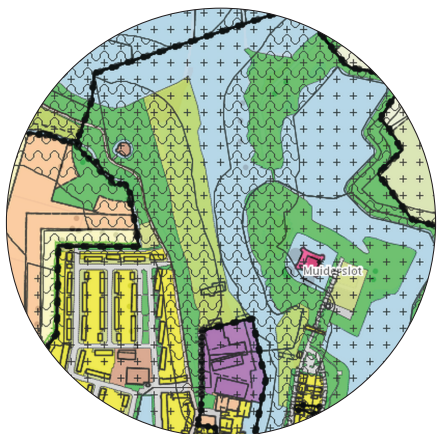
stad op het kruispunt van vaarwegen.

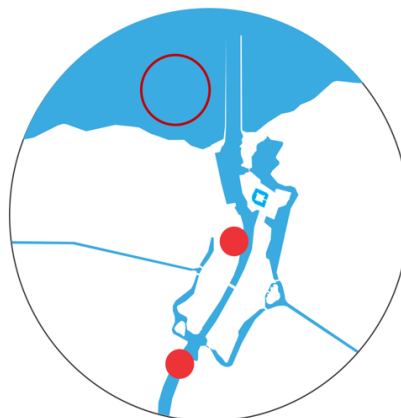
Muiden is op zoek naar ruimte voor geleidelijke groei

en het verbinden van functies

Natuurlijk zijn er beperkingen, onder meer vanuit hogere overheden,

maar ook veel kansen voor het toevoegen van kwaliteit.

Analyse

Aan de hand van eerder onderzoek en op basis van inbreng van de werkgroep is een beknopte kansen- en bedreigingen analyse gemaakt, ook wel SWOT-analyse genoemd.

<ul style="list-style-type: none"> • De haven van Muiden heeft met zijn 'Muidermaat' een herkenbare identiteit en aantrekkelijk karakter; • De haven ligt op een gunstige locatie ten opzichte van vaarwegen; • De haven heeft een prachtig historisch decor, o.a. met het Muiderslot, de vesting en de bruine vloot; • Muiden is aangesloten op het sloepennetwerk; • De terrassen bij de sluis zijn zeer in trek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is geen centrale regie in de haven; • Er is te weinig beschikbaarheid van ligplaatsen voor de inwoners van Muiden; • Er is onvoldoende beschikbaarheid van plekken voor passanten in de directe nabijheid van de voorzieningen en/of toeristische trekpleisters; • De voorzieningen voor passanten worden als onvoldoende en/of te duur ervaren; • Het liggeld in combinatie met de toeristenbelasting maakt de haven relatief duur; • Er is een 'troefhoek' in de haven, met wrakken in het water; • De kwaliteit en omvang van het winkelaanbod is relatief beperkt.
<ul style="list-style-type: none"> • Diverse initiatieven (verplaatsing A1, nieuwe buitenhaven, ontwikkeling Schoutenwerf) bieden kansen om kwaliteit toe te voegen; • De wens en het initiatief om een buitenhaven te ontwikkelen geeft de mogelijkheid om met functies te schuiven en nieuwe functies toe te voegen; • Amsterdam stimuleert toeristen om 'het Holland buiten de grenzen van Amsterdam' te ontdekken; • De provincie stelt subsidies ter beschikking voor de ontwikkeling van voorzieningen voor riviercruises en sloepen; • De nieuwe vaarverbinding naar het Gooimeer bij Naarden kan tot groei van het aantal sloepen leiden; • Met de ontwikkeling van nieuwe woningen groeit de economische slagkracht in de gemeente. 	<ul style="list-style-type: none"> • De markt voor watersport ontwikkelt zich niet gunstig, met afnemende bezoekersaantallen tot gevolg; • Er is veel concurrentie vanuit andere havens en steden; • Er ligt een wrak in de toegang naar de haven. Deze is niet aantrekkelijk en kan in de toekomst een gevaar vormen voor de scheepvaart; • Groei van het toerisme kan op gespannen voet staan met de leefbaarheid en met de 'Muidermaat'; • Het aantal vaardagen per jaar van de bruine vloot neemt af.

Strategische keuzes

Door sterktes en zwaktes af te zetten tegen kansen en bedreigingen ontstaat een beeld van de mogelijke kansrijke strategieën. Hieronder zijn deze beschreven.

	Sterktes	Zwaktes
Kansen	Versterken	Verbeteren
Bedreigingen	Verdedigen	Veranderen

Sterktes en Kansen > Versterken

- Gebruik de ruimte die ontstaat door de verplaatsing van de A1 en een nieuwe buitenhaven om kwaliteit toe te voegen;
- Creëer voorzieningen om nieuwe doelgroepen te accommoderen;
- Breng Muiden bij de gewenste doelgroepen onder de aandacht als aantrekkelijke bestemming;
- Gebruik en Beheer de haven efficiënter, om de economische potentie van de haven optimaal te benutten.

Sterktes en Bedreigingen > Verdedigen

- Zorg dat Muiden marktaandeel behoudt ten opzichte van andere bestemmingen;
- Bewaak de fijne lijn tussen levendigheid en respectvol gebruik.

Zwaktes en Kansen > Verbeteren

- Gebruik een nieuw te ontwikkelen buitenhaven om functies te kunnen verplaatsen of toe te voegen;
- Verbeter de regie over de beschikbare plaatsen.

Zwaktes en Bedreigingen > Veranderen

- Maak het voor watersporters aantrekkelijker om Muiden aan te doen, door de voorzieningen te verbeteren en de tarieven aan te passen;
- Onderzoek of de wijze van gebruik van de haven kan worden veranderd, bijvoorbeeld scheiding van stilliggende schepen en varende schepen.

Waarden

Wat is de identiteit van Muiden?

- Ontspannende dynamiek
 - Historische beleving
- Gezellige kleinschaligheid
- Veelzijdige waterbeleving
- Hoogwaardige gastvrijheid

Perspectieven

Wat willen we bereiken?

- Creëren van balans tussen toename aantal bezoekers en woongenot
 - Verbinden haven met andere functies in de stad
 - Behouden en versterken historische identiteit
 - Bevorderen van geleidelijke groei
- Efficiënter havenbeheer en betere benutting ruimte
- Verbeteren van voorzieningenniveau in de haven

Sleutels

Welke oplossingen kunnen een rol spelen?

- De basisinformatie op orde
 - Gezamenlijke promotie
 - Gezamenlijk informatiesysteem
- Duidelijke afspraken, consequente handhaving
- Betere voorzieningen, marktconforme kosten
 - Kwaliteitsimpuls waterbeleving
- Vergroten van pool van ligplaatsen voor dubbelgebruik
 - Opzetten van een gezamenlijke beheerstructuur
 - Zoeken naar meer passantenplekken
 - Meer ligplaatsen realiseren buiten het centrum
 - Oog voor subsidies

Wat willen we bereiken?

Om te zorgen dat de haven ook in de toekomst zijn belangrijke functie kan vervullen is een visie nodig die de belangen van alle betrokken partijen bindt. Een goede visie definieert de essentie, maar is flexibel in de uitwerking. Het is een leidraad aan de hand waarvan partijen met elkaar kunnen werken aan nieuwe plannen.

In deze visie wordt gebruik gemaakt van drie niveaus: **waarden**, **perspectieven** en **sleutels**.

De waarden vormen het kader waaraan de ontwikkelingen van de haven worden getoetst. Zij kenmerken de identiteit van Muiden.

De perspectieven zijn de doelstellingen die bijdragen aan het versterken van de waarden.

Sleutels zijn de toegang tot het realiseren van die doelstellingen. Ze vragen om samenwerking tussen verschillende partijen, maar ook om verdere uitwerking en verdieping.

Op de volgende pagina's zijn de waarden, perspectieven en sleutels nader beschreven.

Waarden

Waarden zijn vaste randvoorwaarden of uitgangspunten waaraan de ontwikkelingen van de haven worden getoetst. Zij kenmerken de identiteit van Muiden.

Ontspannende dynamiek

Ontspannende dynamiek. Zo is de sfeer in de haven van Muiden misschien wel het best te omschrijven. Er valt altijd van alles te zien – bootjes in de zeesluis, de brug die open gaat, afmerende charters van de bruine vloot, sportwedstrijden – maar op de ontspannen, vriendelijke wijze die past bij een centrum dat in zekere zin de huiskamer van de inwoners is.

Historische beleving

Het historische decor maakt van Muiden een bijzonder aantrekkelijke haven. Het is echter meer dan een decor: de stad is doordrenkt van historie. Bezoekers kunnen dit zelf beleven tijdens hun bezoek: in de straatjes van de vesting, in het Muiderslot, aan boord van een historisch zeilschip, of op het forteiland Pampus. Deze historische beleving vormt een kernwaarde van Muiden.

Gezellige kleinschaligheid

Naast de bekendheid als watersportbestemming, staat Muiden ook bekend als gezellige vestingstad aan de monding van de Vecht, waar goed gegeten kan worden en waar men op de terrassen kan genieten van de mooie uitzichten. Dit alles gebeurt op schaal van de 'Muidermaat', die staat voor een combinatie van prettig wonen en werken, passend bij de aard van de plek en de inwoners, als toets om de toelaatbare schaal van toerisme te bepalen.

Veelzijdige waterbeleving

De aanwezigheid van water is de grootste kwaliteit van Muiden. De waterbeleving is veelzijdig en divers. Het water is tegelijk vervoersas, evenemententerrein, voortuin, huiskamer, sportveld, hotel en terras. Deze veelzijdigheid is mogelijk dankzij goede afstemming tussen alle gebruikers.

Hoogwaardige gastvrijheid

Muiden wil synoniem staan voor hoogwaardige gastvrijheid. Dit trekt een type bezoekers dat respectvol omgaat met zijn omgeving. Bezoekers kunnen hier terecht bij kwalitatief goede voorzieningen. Niet alleen op en aan het water, maar ook in de winkels, toeristische trekpleisters en horeca. Ook is de informatie over deze voorzieningen goed ontsloten, zodat bezoekers nooit hoeven te zoeken naar wat ze nodig hebben.

Perspectieven

Met behulp van Perspectieven wordt de identiteit van Muiden vertaald naar concrete doelstellingen.

Creëren van balans tussen toename aantal bezoekers en woongenot

Bezoekers zijn goed voor de economische draagkracht van de winkels en horeca in Muiden. De bewoners zijn echter de basis waar de stad en de ondernemingen op draaien. De groei van het aantal bezoekers moet in balans zijn met het woongenot van de bewoners.

Verbinden haven met andere functies in de stad

De combinatie van economische en culturele functies, toeristische trekpleisters en ligging maakt Muiden zo aantrekkelijk voor bezoekers. De losse onderdelen moeten hun krachten bundelen en sterke verbindingen aangaan, zowel in de fysieke zin als in de promotie. De economische meerwaarde van havenbezoekers voor de stad als geheel kan op die manier toenemen, zeker wanneer zij een ligplaats kunnen krijgen in de direct nabijheid van de horecagelegenheden.

Behouden en versterken historische identiteit

De historische omgeving, met het Muiderslot, de vesting, de bebouwing langs de Herengracht en de bruine vloot, maken de haven van Muiden uniek en moet worden bewaard en waar mogelijk versterkt.

Bevorderen van geleidelijke groei

Economische groei is van belang om te kunnen blijven investeren in de voorzieningen. In het centrum van Muiden wordt echter de weg van de geleidelijke groei gekozen, zodat het evenwicht niet verstoort raakt en tijdig kan worden bijgestuurd.

Efficiënter havenbeheer en betere benutting beschikbare ruimte

Het havenbeheer is nu versnipperd. Iedere exploitant heeft zijn eigen systeem voor het verdelen van ligplaatsen, innen van gelden, aanleggen en beheren van voorzieningen, etc. Dat is onduidelijk voor de bezoeker en is ook relatief duur en inefficiënt. Iedere eigenaar heeft het recht met zijn plekken te doen wat hij wil, maar met samenwerking in het beheer kan een verbetering worden gemaakt. Met efficiënter havenbeheer kan worden bereikt dat de beschikbare plekken efficiënter worden benut. Dat is een duurzame manier om de capaciteit van de haven te verhogen zonder direct nieuwe infrastructuur aan te leggen. Ook zal het de gastvrijheid van Muiden voor watersporters vergroten

Verbeteren van het voorzieningenniveau in de haven

Het voorzieningenniveau in de haven moet naar een hoger plan getild worden. Daarmee wordt de aantrekkelijkheid van de haven vergroot. Het gaat daarbij om zaken als wifi, elektra, drinkwater, afvalstations en goed sanitair.

Sleutels

De sleutels staan symbool voor de oplossingen die een belangrijke rol kunnen spelen in het bereiken van de doelstellingen. Deze vereisen meestal een hoge mate van samenwerking tussen de betrokken partijen.

De basisinformatie op orde

Metten is weten. Er is geen eenduidige informatie over het werkelijke en gewenste gebruik van de haven, de waardering die gebruikers ervoor hebben en de behoeftes. Deze informatie zou stelselmatig verzameld en gedeeld moeten worden. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om passanten- en bezoekersaantallen, economische gegevens, benchmarks, wachtlijsten, etc. Daarnaast is niet altijd duidelijk wat de eigendomssituatie is, of welke claims er vanuit hogere wetgeving worden gelegd.

Gezamenlijke promotie

Muiden kan zichzelf veel sterker in de markt zetten en meer publiek trekken als meer vanuit het collectief wordt gedacht en scherp wordt nagedacht over de manier waarop de diverse doelgroepen het beste te benaderen zijn. Ook kunnen op die manier nieuwe doelgroepen worden gedefinieerd die nu nog buiten beeld blijven.

Gezamenlijk informatiesysteem

Dit zou ook moeten leiden tot een gezamenlijk informatiesysteem, waardoor bezoekers weten waar ze aan toe zijn: waar ze zich kunnen melden, wat de kosten en voorzieningen zijn en wat van hen verwacht wordt. Niet alleen als ze ter plaatse zijn, maar ook van tevoren, online. Goede hedendaagse informatievoorziening kan bijdragen aan meerdere perspectieven. Ook de verwijzing, zowel online als met bewegwijzering, is erop gericht functies met elkaar te verbinden.

Duidelijke afspraken, consequente handhaving

In de haven moeten duidelijke afspraken gelden over de wijze waarop iedereen zich dient te gedragen. Het hanteren van een eenduidig en gezamenlijk afsprakenkader, bijvoorbeeld een huishoudelijk reglement, dat ook consequent wordt gehandhaafd, ondersteunt de balans tussen woongenot en bezoekers.

Betere voorzieningen, marktconforme kosten

Er moeten betere voorzieningen komen in de vorm van sanitair, walstroom, wateraansluitingen, afval, etc. Het liggeld moet in verhouding staan tot het gebodene. Daarbij is er in de ogen van de bezoeker niet altijd een onderscheid tussen liggeld en toeristenbelasting: het totale bedrag is van belang. De prijsstelling in relatie tot de kwaliteit van het gebodene is een belangrijke sleutel in de positionering en de bezoekers beleving van de haven. Daarnaast is het een belangrijke sleutel in het al dan niet creëren van onderscheid in vergelijking met omliggende havens.

Kwaliteitsimpuls waterbeleving

In de haven zijn wat rommelhoeken en ook in de openbare ruimte zijn verbeteringen denkbaar die de beleving van de bezoeker positief zullen beïnvloeden. Het opruimen van de wrakken is een voorbeeld van een actie die de haven ten goede zal komen.

Vergroten van pool van ligplaatsen voor dubbelgebruik

Er wordt op verschillende plekken al gewerkt met dubbelgebruik ten behoeve van passanten. Dit systeem kan echter worden geoptimaliseerd. Ook als er meer ligplaatsen mee zouden draaien in de beschikbare 'pool' waaruit de verschillende doelgroepen kunnen worden bediend, dan kan het systeem efficiënter worden ingericht. Door het dubbelgebruik van de ruimte nog verder te optimaliseren, kunnen eventueel noodzakelijke investeringen in de groei van het aantal plaatsen zo effectief mogelijk worden ingezet. De exploitanten moeten gezamenlijk tot afspraken proberen te komen.

Opzetten van een gezamenlijke beheerstructuur

Een mogelijke uitwerking van efficiënter beheer is het aanwijzen van een gezamenlijke beheerder, die namens alle exploitanten het gezicht van de haven van Muiden is voor bezoekende watersporters. Deze beheerder, misschien met de herkenbare titel havenmeester, werkt in opdracht van de belanghebbenden en informeert, helpt waar nodig en is toegankelijk voor ondernemers in de binnenstad. Hij deelt de haven zo efficiënt mogelijk in en ziet toe op de naleving van afspraken in goede samenwerking met de boa's.

Zoeken naar meer passantenplekken

Vanwege de nabijheid van de horeca- en culturele voorzieningen zou het voor de hand liggen om aan de oostelijke Vechtoever ruimte te creëren voor passanten, voor kort verblijf. In eerste instantie kan dit worden geprobeerd via een flexibel systeem of dubbelgebruik van plekken.

Meer ligplaatsen realiseren buiten het centrum

De gemeente heeft de wens medewerking te verlenen aan de realisatie van een nieuwe buitenhaven. De realisatie hiervan biedt mogelijkheid om een deel van de vaste gebruikers van de haven elders een plek te laten vinden. Hoe en waar de buitenhaven precies vorm zal krijgen is onderwerp van verdere gesprekken. Ook de verplaatsing van de A1 biedt mogelijkheden voor het toevoegen van ligplaatsen en in de Muidertrekvaart zijn er mogelijkheden voor het creëren van extra ligplaatsen bij de historische aanlegkade langs het Kruitpad.

Oog voor subsidies

De Provincie stimuleert havenontwikkelingen door middel van subsidies in het programma Water als Economische Drager (WED). Dit kan de sleutel zijn tot de financierbaarheid van gewenste ontwikkelingen. Het programma is net weer verlengd, dus het is de moeite waard in de gaten te houden waar dat van toepassing kan zijn.

Vervolgproces

De havenvisie geeft richting aan de hand van de waarden zoals omschreven, maar wil bovenal aanzetten tot meer samenwerking bij het uitwerken van de ideeën tussen alle partijen die bij de haven betrokken zijn. Daartoe zijn de ingrediënten in de vorm van perspectieven en sleutels beschreven. Deze paragraaf geeft weer hoe het vervolgproces van de Havenvisie er uit kan zien.

Oprichting van een havenoverleg

Er wordt een overlegorgaan opgericht, waaraan de gemeente en de vertegenwoordigers van belangenpartijen deelnemen. In dit overleg wordt een verdere uitwerking van deze Havenvisie ter hand genomen. De Werkgroep Havenvisie Muiden, die in de laatste fase van de totstandkoming van deze visie is opgericht, zal actief bijdragen aan het havenoverleg. De gemeente zit dit overleg voor. Het overleg vindt zo vaak plaats als nodig is voor constructieve inbreng door belanghebbenden. Het overleg moet ruimte bieden om kansen te verkennen, maar tegelijkertijd zodanig gestructureerd worden, dat een duidelijk convergerend proces wordt gevolgd, met concrete afspraken, of projectdefinities als resultante.

De eerste vergadering zal al voor het einde van 2015 worden gehouden, zodat de uitwerking van de visie met voortvarendheid ter hand kan worden genomen.

Proces

In het vervolgproces dienen de perspectieven en sleutels in de visie verder te worden uitgewerkt tot concrete projecten. Hierbij dient de visie steeds als toetssteen om projecten te beoordelen op hun samenhang met het geheel en hun meerwaarde daarvoor.

Dat kan via het volgende stappenplan:

- Inventarisatie van plannen, mogelijkheden en beperkingen.
- Uitwerking gerelateerd aan uitgangspunten en randvoorwaarden vanuit deze visie.
- Definieren van zoekgebieden, onderzoek naar noodzaak, haalbaarheid en globale kosten
- Bepalen van objectieve consequenties per oplossing;
- Het toetsen op onderlinge verbanden, ofwel waar versterken oplossingen elkaar en waar zwakken ze elkaar af. Dit leidt tot een integraal beeld van oplossingen in relatie tot consequenties.
- Finale afwegingen en toetsing aan de Havenvisie;
- Projectdefinities, in scope, geld, tijd en risico's;
- Besluitvorming.

Planning

- Besluitvorming over concrete projecten, wellicht gefaseerd, vanaf eerste kwartaal 2016;
- Korte termijn plannen uitvoeren binnen 2-3 jaar;
- Langere termijn plannen uitvoeren binnen 3-8 jaar;